

loga, ki jih je prinesla vojna. V tem pa redi vojna nekatere posameznike v takšni meri, da je naravnost nezasiščane.

Kaj je kmet?

(Izvirno.)

Kmet je uboga stvar. Tako se tukaj kmetje pogovarjajo med seboj. Dragi čitatelji! Ali niso resnične te besede? Mislim, da bo vsak njihov misli in bo rekel: da! Kajti za vse predmete, ki jih hoče prodati kmet, so nastavljene postavne cene. Dragi soseski! Ali so pri trgovcih in obrtnikih tudi nastavljene postavne cene, kako drago sme prodajati te ali one reči? So, toda samo pri nekaterih rečeh. Nekoč sem prišel v neko prodajalno in si kupil neko stvar. Ali kako se začudim, ko mi trgovec pove ceno dotične stvari. In ko vprašam, zakaj tako drago, mi poroče: ker je vojska! A tako! Pri kmečkih pridelkih pa se nič ne pozna vojska?! Tudi, pa pri čem? Ne pri tem, da bi kmet kaj dražje prodal svoje pridelke in prišel do pokritja pridelovalnih stroškov in do majhnega dobička, ampak pri tem, da mora prodati vse po nastavljenih cenah. Pa še v nečem drugem se pozna pri kmetu vojska in sicer v tem, da primanjkuje delavskih moči. Ali mestni gospodje tega nič ne vidijo? Oni pridejo ven na deželo in zahtevajo od ubogega kmeta to ali ono reč in kmet mora pri cenitvi paziti, da ga ne spravijo pod ključ. Ako hoče ubogi kmet kako blago kaj dražje prodati kot poprej, ga že obdolžijo za dražitelja. Torej kmet ima pri vseh rečeh postavne cene; a trgovec in obrtnik pa sme prodajati, kakor se mu pač zdi. Torej, dragi kmetje, zahtevajmo skupno, da se tudi za vse trgovce in obrtnike nastavi najvišje cene in da se za naše pridelke, kjer je treba, že določene zvišajo.

Ivan Marinič, Seneski vrh 30, Vel. Ned.

Kmet in dninar.

O razmerju med kmetom in dninarjem se nam vedno prihajajo iz kroga obeh slojev nove razprave in pojasnila. Mi odpiramo kajpada predale našera lista obema slojema in gledamo le na to, da se ne zapise nobena žaljiva beseda, ker je naša naloga, kmečke sloje združevati in ne razkrojivati.

Iz Planinske vasi nam piše posestnik: Z ozrom na visoki pomen poljedelstva je treba skrbeti vsakemu kmetu in poljedelcu, da se v tem resnem času pridno seže po poljedelskem orodju in ž njim izvabi iz rododarne zemlje vse, kar je neobhodno potrebno za življenski obstanek posameznika in države. Vojni zakon je poklical može brez ozira na stan in velikost kmetije pod orožje, da brani avstrijsko grudo pred sovražnikom. Za to je treba tudi doma pritegniti vsako sposobno osebo k poljedelskemu delu. V predzadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ se je oglasil dninar iz planinske okolice z željami in priporočili glede plače in draginje. Opisuje, kako se slabo plačujejo dninarji v Sentvidski župniji. Toda temu nasproti povdarjam to-le resnico: Poznam več dninarjev in hlapcev in dekel, ki niso za svojimi stariši niti vinarja podedovali, a so si vendar z delom, oziroma zasluzkom, svojih pridnih in poštenih rok med kmeti, seveda, ne da bi poznali tuje rudokope in mestne noše in sege, prigospodarili lepa posestva in lepo premoženje in danes z veseljem gledajo žulje svojih rok. Pridni kmečki delavci pridejo do svojega zasluzka v vsakem vremenu in letnem času. Pridne delavce kmetje dobro in radevolje plačajo. Samoobsebi umevno pa je, da so od dobrih zasluzkov izključeni isti delavci, koji se bojijo solnčnih žarkov in umazanih rok, kajti za kmeta in poljskega delavca je skrito zlato v blatu.

Bizeljskega se nam piše o istem predmetu: V „Slov. Gospodarju“ sem čital, kako se dninar pritožuje, da je preslaba plača in da vsled tega ne more shajati. Na to odgovarjam, da pri nas plačujejo kmetje za delo od jutra do večera dve kronici in da dajo dobro hrano. Če gre torej dninar šest dni delat kmetu, ima 12 K na teden. Ali to ni lep zasluzek?! Potem se dninar pritožuje, da ne dobi zemlje v najem. Tudi temu moram oporekati. Sedaj se dobi dosti zemlje. Dobi jo, kdor le hoče delati in še tudi čisto poceni in kolikor je hoče. Priden delavec ne bo pri kmetu nikdar kruha sfradral. Ne bo mu treba zobe v steno kazati. A dninar ne sme samo sebe videti, ampak tudi premisliti, koliko mora kmet izplačati na teden, mesec in leto. Trpeti pa morajo vsi. Ko je Bog svet ustvaril, so bile razne stvari na zemlji, človeka pa ni bilo. Bog je ustvaril tedaj človeka in ga je postavil v raj. Ni mu trebalo obdelovati zemlje. Prepovedal mu je le od enega drevesa sad jesti. Ali človek ni ubogal, kar mu je Bog prepovedal. Zato ga je Bog kaznoval in mu je rekel: V potu svojega obraza boš kruh jedel! Zatorej moramo tudi mi vsi, kmetje in dninarji in drugi, trpeti in delati. A ni ga človeka na svetu, ki bi več trpel, kot kmet. Stari pregovor že pravi: Kar na svetu živi, vse kmet redi.

Italijansko bojišče.

General Kadorna je zopet doma. Na pariškem posvetovanju je baje odkrito priznal, da je nemogoče-zavzeti avstrijske postojanke ali pa predreti njih črto. V teku 10 mesecev se je Kadorna torej vsaj nekaj naučil, to se mu mora priznati.

V nedeljo, dne 2. aprila, so metali laški letalci bombe na Postojno. Takoj drugi dan so se dvignili naši pomorski letalci, da jim vrnejo postojnski obisk in še prejšnja nevrnjena oblaska v Ljubljani in Trstu. Bombardirali so Jakin z dobrim uspehom.

Na skrajni zahodni tirolski meji so v visokem hribovju, imenovanem Adamello, naši zavzeti obmejni greben v višini nad 3000 metrov. Sicer pa se na celi fronti ni zgodilo nič posebnega.

Laške bombe na Postojno.

Zadnje nedeljo, dne 2. aprila, zjutraj okrog pol 8. ure, je priplulo nad Postojno pet laških letalcev, ki so vrgli na mesto kakih 17 bomb. Na nekem vrtu sta bila ubita dva vojaka od godbe, nekaj pa je bilo ranjenih. Sovražni letalci so eno uro krožili nad Postojno. Na poslopljih ni nobene škode. Na povratku so baje naši enega letalca setrelili. Tudi v petek, dne 31. marca, so krožili nad Postojno tuji zrakoplovi, katere je pa naše streljanje kmalu pregnalo.

Nov zračni napad na Jakin.

Uradno se poroča:

Kot odgovor na zračne napade italijanskih zrakoplovcov na Ljubljano, Postojno in Trst je napadel dne 3. aprila popoldne oddelek avstrijskih pomorskih zrakoplovcov, broječ deset letal, italijansko mesto Jakin, kjer je metal bombe z uničujočim učinkom na kolodvor, plinaro, ladjedelnico in na mestni del, kjer se nahajajo vojašnice. Nastalo je več požarov. Protinapad dveh sovražnih obrambnih letal je ogenj iz naših strojnih pušk prav lahko odbil. V hudem ognju treh obrambnih baterij sta prisilila 2 sovražna šrapnela enega naših letal, da se je moralo v pristanišču spustiti na tla. Drug naš zrakoplov pod vodstvom zrakoplovnega mojstra Molnarja, se je spustil tik imenovanega na tla, je prevzel oba naša zrakoplovca in popolnoma uničil zadeto letalo, ni se pa vsled neke poškodbe mogel dvigniti kvišku, ker je bilo tudi morje viharno. Iz pristanišča je priplul sovražni torpedni čoln ter dve drugi ladji, da bi se polastile obeh naših poškodovanih letal, toda ogenj strojnih pušk in bombe naših zrakoplovcov so jih prisilile, da se je morale vrniti. Na to se je posrečilo dvema našima zrakoplovoma pod vodstvom mornariškega kadeta Vamosa in ladijskega poročnika Steute, spravititi na varno vse 4 naše zrakoplovce ter z ačgati obe poškodovani letali. To rešilno delo je bilo izvršeno v ognju strojnice in bomb italijanskih pomorskih letal, ki so krožili komaj 100 metrov nad našimi. Sicer smo izgubili dve pomorski letali, vsa ostala letala pa in tudi vsi zrakoplovcisi so se vrnili ne-poškodovani.

Kako je v Gorici.

(Izvirni dopis.)

Gorica, 30. marca.

Medveda Jožeta dramite, naj bi se zgenil, pa poravnal naročnino. Jože pa se ne zgane; pa saj že od junija lanskega leta ne prebira ne Vaših uvodnih člankov, ne podlistkov, ne novic. Ne da bi se mu bil „Gospodar“ kakorkoli zameril, ampak kolera ga je ugrabila koncem junija lanskega leta; zavili so ga lepo v rjuhe, pa v jama, njegova prvega.

Gorica je zdaj v cvetju; vse cvete. Kar je cvetja za Sопke, poprodavajo ga častnikom, da pošiljajo svojincem živih spominkov izza fronte, cvetje po drevo pa obeta bogato jesen. Mandelj, pravi goriški udomačenec, je že ocvetel; breskev docveta, hruška in češplja je zabelela in črešnjevih češulikov cvetje se odpira. Na večer vse diši po cvetočih lavoriki. Pesnikom najbrž ta vzduh vzbuja koprnenje po slavčkah, ki naj bi jim pripomogli, da se dokopljejo do lepih misli; vsakdanjim ljudem pa ob lavoričem duhu na mar prihaja, kako pusta je krompirjeva čorba brez lorberjevega perja.

Udomačene ptujke, palme, visoke, v črno zelenilo oblečene ciprese, cedre libanonske, ki se goje po goriških vrtovih — samo visoko, žalobno zimzelenje, pa se ne zganejo; dolgočasno zelenijo naprej, kakor so zelenele vsi zimo; ni jim do cvetja. So pač na svojem mestu, prav na svojem mestu.

Po vrtu se drvijo kosi, pravi goričanski fantje, brez strahu in bojazni. Točno ob svojem času dopoldne in popoldne žvrgoli svojo kosovsko in ko jo začne, jo začne; nikakor se ne da motiti, naj še kako tu pekaajo granate, on ne pretrga svojega speva. Tako ukopan ti sedi in poje naprej in naprej; ne zgane se, ko žvižga v divjem diru preko njega mrka granata; nemirno brni čezenj preko vrta nekam tja dol proti jugoizhodu, ali pa nekam tja proti zapadu. A tudi

Binkovcu srce ni v hlače padlo: Spomladi gre peti, poje, kakor bi se ž njo kosal, kdo nju li bolje žvižga, ali on na cvetočem lavoričem grmu, ali ona, ki veselo živet, brani ne smeš! dejala je po Slomšku kobilica mravlji in ščinkovec jej daje prav. Včeraj se je zglasila pivka, napovedovalka dežja, pa se je ušela, kakor se letos itak prav nič ne izpozna ne ta ne oni vremenski prerok.

Zdaj pa le še dveh spomladančkov nikar ne pozabiti: Škrjanček na sosednji njivi skaklja od grude do grude, kakor bi iskal, kam li je bušila, pa kako bi se poravnalo, po vrtu pa o. Janko brska, seje, sadi, presaja; škrjanček pa Janko vsak po svoje spomlad znanita, spomlad na grudi, spomlad v prirodi; vsak po svoje dvigata se k nebu pod oblake, škrjanček po svoje, Janko po svoje.

Lepa je spomlad, slišim tičke pet! O priliki pa Vam zopet kaj napišem. Z odličnim spoštovanjem pozdravlja Vaš Sartory-Tory. G. B.

Lahi 18 ur neprenehoma streljali.

Desetnik Breznik Anton, doma iz Kovačevega vrha pri Slov. Bistrici, nam piše z dne 28. marca:

Nekega večera smo dobili nalogo, odriniti v bojno črto. Cel dan je močno deževalo, vsi smo prosili Boga, da bi vsaj na večer očež prenehal. Prošnja je bila uslišana. Imeli smo krasno pot in lepo mesečno noč. Bili smo potem tri dni za bojno črto v rezervi. Drugi večer, ravno ko smo imeli opravilo z novim moštvom, mi prileti sovražna krogla na desno ramo, in mi dvakrat predero mojo bluzo, a moža, ki je stal za menoj, lahko rani na roki, tako da se je smejal, ko je šel na obvezovališče. Po treh dneh zatem zasedemo strelske jarke, polentar pa, kakor da bi vedel, da imamo izmenjavo, začne regljati s puškami in s strojnicami, kot bi nas hotel napasti. Mi smo mirno čakali, naj se približa žičnim oviram, potem bomo že napravili svoje. A Lah se je za enkrat skesal in pomalem je vse utihnilo. Ker mu mogoče streliva za to-pove manjka, je začel bolj pogosto mine metati. Pa tudi proti tem si vemo že pomagati; dosti jih pa niti ne razpoči. Nekega večera grem k sosednjemu vođu službenim potom. Ko se nekoliko časa pogovarjamo, prileti sovražna mina na naše kritje. Naenkrat bila je polna luknja dima, ranjen pa k sreči ni bil nobeden. Pred par dnevi je naperil Lah svojo kanonado proti našim strelskim jarkom; 18 ur je streljal kar z vsemi kalibri od največjega do najmanjšega, neprenehoma, a pri našem bataljonu smo imeli samo dva lahko ranjena.

Med takimi in enakimi dogodki nam minevajo dnevi in mesci — že je deseti mesec minul in Lah še tiči tam, kjer je začel. Ne pomagata mu ne regljanje strojnice, ne njegova kanonada, pa tudi mine zadnjega časa nič. Nas tolaži misel: Vsaka krogla ne zadene, vsaka mina ne rani, granate pa rahljajo trda kraška tla. Če pa kateri umrje junaške smrti, nas to nič ne straši, saj skoro vsakega krasi svetinječa Matera božje. Smrt Marijinih častilcev je lepa, kaj se le smrt častilca Marijinega vojaka-junaka. Celo bojišče je pri nas ena Marijina družba. Marsikateri, ki bi se bil prej svetinječa sramoval, si jo sedaj s ponosom pripne.

Vsem bralcem in bralkam ljubljene našega „Slovenskega Gospodarja“ iskrene pozdrave! — Emanuel, tebi pa povemo: Spametuj se, dokler je čas! Če ne, v deželo tvojo gremo, nazaj ne spraviš nas!

Nemiri v Firenci.

Po poročilih nemških listov so se pojavili preteklo soboto, dne 1. aprila, v Firenci veliki nemiri. Na tisoče žensk iz mesta in okolice je hodilo okrog in kričalo: „Proč z vojsko! Poštjite nam naše možedomov! Dajte kruha otrokom!“ Policija in vojaštvo niso mogli udušiti nemirov. Šele uplivnim meščanom se je posrečilo z dobrohotnim prigovarjanjem narediti mir in red.

Angleški ministrski predsednik v Rimu.

Angleški ministrski predsednik Asquith je dne 31. marca obiskal Rim. Gotovo ni imel kaj novega povedati italijanskim ministrom, ker je bil ž njimi ravnokar v Parizu skupaj. Za to je bolj važno, da je v Rimu obiskal tudi papeža Benedikta XV., ki je priznalo največji zagovornik skorajšnjega miru. Asquith je imel gotovo poved, da se predstavi ob pravem času tudi sedanjemu mirovnemu papežu, kajti tudi na Angleškem vsled neuspehov vsepovsod ni nobenega vojnega navdušenja več.

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču nobenih posebnih dogodkov. Rusi pridno obstreljujejo naše in nemške postojanke. Za rusko fronto pa se opazuje veliko premikanje čet, kar pomenja, da ruski poveljniki na novo razvrščajo svoje čete in da bodo kmalu večji boji.

Nemci so izračunili, da so Rusi imeli v zadnjih bojih z Nemci najmanj 140.000 mož izgub. Takih izgub tudi velike armade ne prenesejo.

Rusko oboroževanje proti Rumuniji.

Po bukareških vesteh delajo Rusi v južni Besarabiji zlasti na rumunski meji obširne priprave in sicer: Mejne stražne čete dobivajo ojačenja vsak dan. V Ismail je došlo več pelotnih in kozakiških polkov. Na utrjeni črti Reni—Catal—Ismail—Vilkav ob Donavi do morja pa gradijo neprestano nove utrdbe. Staro trdnjavo Ismail so čisto moderno prezidali in bo v slučaju napada najmočnejše oporišče za brambo južne Besarabije. Vse odredbe so brambo zračaja. Donavsko brodovje je dobilo še dva torpedna in dva podmorska čolna. Več so jih namestili v Reni.

Pflanzler-Baltinov most v Černovicah.

(Izvirni dopis.)

Dne 29. marca se je v Černovicah izročil prometu nov železni most čez reko Prut, kateri je bil o priliki ruskega vpada porušen. Popravljali so most tudi slovenski pionirji. Slovesnosti se je udeležil sam zborni poveljnik general Pflanzler-Baltin. Po slovesni otvoritvi so vojaki svojemu poveljniku in gostom defilirali. Pionirji so svoj nastop končali s slovesnim obhodom z godbo na čelu. Po defiliranju je višji poveljnik osebno pohvalil vrle pionirje. Tako se je ta most izročil prometu. Most nosi na pročelju svoje ime: „Baron Pflanzler-Baltinov most.“ Ljudstva se je kar trlo okoli od veselja in radosti, da bi si skoraj mislili, da je že konec vojne. Tako je zapustila naša stotinja zgodovinski spomin v tej svetovni borbi, kot časten spomin slovenskih pionirjev na izhodu.

Predno se pa poslovim od tu in gremo da ne vemo kam, želimo vsem prijateljem in znancem ter bralcem „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže“ zdrave in vesele velikonočne praznike s prisrčnimi pozdravi na vse domače, žene in dekleta. Do skorajšnjega svidenja! Upamo, da nam trobenta miru skoro že za oje in naznani: Hrabri vojščaki, domov se podajte! Zdravstvuje! — Boštjan Kristovič iz Maribora; Franc Vreča, Stabni narednik, Radgona; Jožef Gregorec, četovodja, Hajdin, Ptuj; Karl Rađer, četovodja, Loka pri Zidanemestu; Franc Kovačec, desetnik, Sv. Marjeta, Moškanjec; Izidor Jušap, poddesetnik, Sv. Stefan, Koroško; Franc Znidaršič, Studene-Radna, Kranjsko; Anton Šerbec, Rajhenburg; Alojz Borovnik, Bevče pri Velenju; Filip Slabe, Postojna; Peter Bizjak, Postojna; Jožef Zgonik, Volčja Draga; Vincenc Martelanc, Volčja Draga; Matija Jeraj, Rečica; Franc Prisljan, Rečica; Vincenc Šetar, Sv. Lovrenc na Dravskem polju; Jožef Korošec, Bezuljak; Anton Keršič, Trbovlje; Franc Bezjak, Ptuj, Štanjec; Anton Kristovič, Sv. Marko, Ptuj; Janez Dopler, Maribor; Rudolf Pirtošek, Šoštanj; Jan. Rehhar, Celje; Henrik Streicher, poddesetnik iz Radgona.

Rusko kmetijstvo.

Stevilke o letu 1915 kažejo, da je rusko poljedelstvo v vojni zelo trpelo. Ker so se Rusi morali umakniti, so morali zapustiti najbolj plodno zemljo na Poljskem in v Beli Rusiji. Zmanjkalo je delavcev, in poljedelskih strojev ni bilo mogoče uvažati in za to se je površina obdelanega polja zelo zmanjšala. Letina bi se zadostovala za ljudsko prehrano, pa železnice niso mogle rešiti svoje naloge. Najbolj je trpela živinoreja. Poljedelsko ministrstvo je dognalo, da je število živine padlo za polovico. Največ so trpele mlekarne, vrednost mlečnih izdelkov je padla za 80 odst.; znatno je padlo tudi perutninarstvo, ribarstvo in gozdarstvo.

Francosko bojišče.

Pred Verdunom so Nemci dosegli zadnji čas 3 važnejše uspehe. Dne 30. marca so na severozahodni strani zasedli vas Malancourt in sosednje utrdbe. — Dne 1. aprila pa so na zahodni in severozahodni strani vasi Vaux (severozahodno od Verduna) zavzeli tamošnje francoske postojanke. — Po izredno srditih bojih pa so se dne 2. aprila južno od utrdbe Douaumont polastili Nemci večjih sovražnih okopov. — Sicer pa na celi zapadni fronti nobenih posebnih dogodkov.

Srbija.**Javna katoliška kapela v Belgradu.**

Iz vojnega poročevalskega stana: Dasi je bilo v Belgradu že v miru približno 8000 katoliških vernikov, ni bilo v mestu nobene katoliške cerkve, marveč le kapela na avstrijskem poslanstvu. Prva skrb vojne uprave je bila, da preskrbi katoliškim vernikom v armadi in med civilnim prebivalstvom primeren prostor za obhajanje službe božje. V to svrhu je izbralo prestolno dvorano v razstreljeni kraljevi palači. V nedeljo, dne 2. aprila, je daroval v novi hiši Božji prvo sveto daritev v to v prvi vrsti poklicani katoliški duhovnik: apostolski vojni vikar namestni

skoč Bjelik, najvišji dušni pastir naše armade. Navzoč je bil celokupni častniški zbor, vojaška vlada, posadka in na tisoče civilnega katoliškega občinstva. Pridružil se je tudi zgodovinski dih: Po prijatelju naše monarhije, kralju Milanu, zgrajeni sijajni konak je našel ta dan svojo najdostojnejšo uporabo. Tem povodom je apostolski vojni vikar izročil svojemu namenu 10.000 K, ki jih je daroval Sv. Oče za bedno srbsko prebivalstvo. Skoč Bjelik je sprejel belgrajškega župana dr. Velkoviča z več odborniki in mu s kratkim nagovorom izročil del gornjega zneska; večji del pa se je razdelil na posamezna okrožna poveljstva.

Ponarejena zdravila za srbsko vojsko.

Pred kratkim so se razširile vesti, da so Bolgari med vojnim plenom, katerega so vzeli Srbom, našli zdravila, katerega so bila narejena v Italiji za srbsko armado. Kemična preiskava je pokazala, da so ta zdravila ponarejena in da nimajo v sebi prav nobene zdravilne moči. Sedaj se uradno poroča o ti „veliki“ laški pomoči. Med vojnim plenom, katerega so vzeli Bolgari Srbom v Nišu, se je našlo veliko zavitkov laških zdravil, katerega so bila preiskana in se je dognalo, da so dosedaj na neznan način ponarejena. Ti zavitki imajo napis: „Stabilimento farmaceutico G. Brenti, Milano.“ — Lahki goljufajo pač celi svet.

Naš vojni minister v Cetinju.

Vojni minister baron Krobotin je prispel dne 31. marca v Cetinje, kjer so ga sprejeli naši častniki in uradniki ter črnogorska duhovščina in mnogi črnogorski častniki v paradni uniformi s generalom Miljutinom Vukočičem, polbratom kraljice Milene, na čelu. Metropolit Mitrofan je pozdravil ministra s posebnim nagovorom, v katerem je povdarjal, da so se naše čete od prvega dne okupacije napram prebivalstvu vzorno obnašale in se zahvaljeval za skrb in brigo, ki jo posveča naša vojaška uprava narodu in deželi. Prosil je ministra, da sporoči Nj. Veličanstva zahvalnost in skromno mišljenje črnogorskega prebivalstva. Pri defiliranju častne stotnije je pohvalil minister vzorno strumnost plzenskih domobrancev. — Dne 1. aprila je odpotoval vojni minister Krobotin v Skader.

Zračni napadi na Angleško.

Nemški zrakoplovci so od dne 31. marca do dne 4. aprila vsako noč obiskali angleško obal, kjer so z bombami napravili obilo škode. Pri prvem poletu so padale bombe tudi na London.

Slovenske žrtve za domovino.

— **Janez Brežnik.** V rezervni bolnici v Ljubljani je umrl vsled hude rane, zadobljene na južnem bojišču, desetnik Janez Brežnik iz Lopaté pri Celju. Bil je vobče znan in priljubljen tesarski mojster. Po eninpolletnem zvestem službovanju na bojišču je dal velikodušno življenje za domovino, v 32. letu svoje starosti. Mir njegovi duši!

— **Franc Emeršič, Franc Gavez in Mart. Rakuš.** Anton Belšak, doma od Sv. Barbare v Halozah, nam poroča z italijanskega bojišča: Do sedaj so padli pri moji četi sledeči moji rojaki: Franc Emeršič iz Paradiža. Dobil je strel v trebuh na Doberdovski planoti meseca oktobra 1915. Drugi je Fr. Gavez iz Brezoveca. Vzoren mladenič, star 20 let, je daroval svoje mlado življenje za cesarja in domovino. Bil je od granate zadet v trebuh dne 30. decembra 1915. Tretji: Martin Rakuš, je bil od sovražne granate v glavo zadet in je takoj izdihnil svojo blago dušo meseca januarja 1916. Bili smo si vsi najboljši prijatelji. Sedaj jih že krije kraška zemlja. Spavajte sladko, dragi mi prijatelji!

— **Jakob Herman.** Od Sv. Jurija ob Ščavnici so nam poročali: Čez dolgih šest mesecev so sprejeli stariši žalostno poročilo, da je dne 9. avg. 1915 bil od sovražne krogle zadet Jakob Herman iz Okoslavca ter je dne 15. avgusta 1915 v bolnišnici Horodenka v Galiciji umrl. Bil je blag in vzoren mladenič. Z desetnikom Franjo Perovcem iz Šoštanja sta si bila najboljša prijatelja v bojni črti ter sta bila en dan ranjena in skupaj v bolnišnici, kjer je Jakob umrl. Počivaj sladko, blagi mladenič, ker preli si kri za dom in cesarja!

— **Veber Miha.** Od Sv. Duha na Ostrem Vrhu: Žrtvoval je svoje življenje katoliško-naroden vrl mladenič Miha Veber, edini sin svojih starišev. Ko je prišel v jeseni 1915 za 14 dni domov na dopust, je rekel, da njega Italijan ne bo nikdar ujel, da se ne da ujeti. Tepel se bo za dom in cesarja do zadnje kaplje krvi in tako se je tudi zgodilo. Dne 20. sušca je padel na italijanskem bojišču. Naj počiva v miru!

— **Franc Viher.** Od Sv. Miklavža pri Ormožu se nam poročala: Nedavno smo dobili poročilo, da blagega mladeniča Franca Viher ni več med živimi. Padel je vojaške smrti za domovino že 4. junija

1915 pri Gorici. Bojeval se je v Galiciji in tudi z Lacom se je moral bojevati, pa le komaj 4 dni. Bil je naročnik „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže.“ Tovariš njegov je bil Janez Bogdan iz Cezanjevec pri Ljutomeru, ki je naznanil tudi njegovo smrt domačim. Naj mu bo goriška zemlja lahka!

Razne novice.

* **10letnica nadškofa dr. Sedeja.** Goriški knezo nadškof dr. Fr. Sedej je obhajal dne 25. marca v Zatičini na Dolenjskem 10letnico svojega školovanja. Vsled vojnih dogodkov je moral visoki slovenski cerkveni knez, dasiravno nerad, zapustiti solnčno Gorico in se je s svojim bogoslovjem in mnogimi duhovniki vred naselil v starodavnem samostanu v Zatičini. Odličnemu slovenskemu knezu se na mnoga leta in na skorajšnje vrnitev v Gorico!

* **Duhovniška vest.** Č. g. Pavel Živortnik, kaplan pri Sv. Lenartu v Slov. gor., je imenovan za vojnega kurata v rezervi.

* **32letnica „Dolenjskih Novic.“** To, kar je naš „Slovenski Gospodar“ slovenskostajerskemu ljudstvu, to so „Dolenjske Novice“ dolenjskim (kranjskim) kmetom. Dne 30. marca 1916 je nastopil vrli naš dolenjski sobojevnik svoj 32. rojstni dan. Kakor so „Dolenjske Novice“ dosedaj vrlo navajale naše dolenjske kmečke tovariše za izpolnjevanje verskih, narodnih, avstrijskih in kmečkih dolžnosti, tako naj vodijo tudi v bodoče dolenjsko slovensko ljudstvo po potu sreče in blagostanja.

* **„Ulica nadvojvoda Evgena“ v Mariboru.** Mariborski mestni svet je v svoji seji dne 23. februarja 1916 sklenil, prekrstiti dosedanje „Meščansko ulico“ v „Ulico nadvojvoda Evgena“, kot znak hvalečnosti za spretno vodstvo v vojski zoper našega dednega sovražnika. Nadvojvoda-vojskovodja se je dne 22. marca izrazil napram mestnemu zastopstvu, da je pripravljeno, da dotična ulica nosi njegovo ime. Nadvojvoda je daroval ob tej priliki večjo svoto za občekoristne namene.

* **Lepa navada.** V soboto, dne 1. aprila, sem v neki zavedni župniji v Slovenskih goricah našel pred znamenjem sv. križa zbranih večje število ljudi, ki so glasno molili sv. rožni venec za srečni in skorajšnji izid voške.

* **Majnikova pobožnost na Ogrskem.** Na konferenci ogrskih škofov so sklenili po vseh ogrskih cerkvah prvo nedeljo v maju imeti skupno sv. obhajilo v zahvalo, da se je ravno mesca maja lanskega leta obrnila vojna nam v korist. — Na konferenci se je tudi govorilo o delu duhovnikov za vojne invalide, sirote in ujetnike in o udeležbi škofov pri novem ogrskem vojnem posojilu.

* **Odlikovani učitelji-vojaki.** Jernej Pavlič, učitelj pri Sv. Andražu v Leskovcu, poročnik 26. domobranskega pešpolka, in Julij Friedl, učitelj v Sliivnici pri Mariboru in poročnik 26. domobranskega pešpolka, sta bila odlikovana s srebrno hrabrostno kolajno II. razreda. — Najvišje pohvalno priznanje so prejeli Tomaž Stani, učitelj v Rušah, Martin Vodenik, nadučitelj na Gornji Kungoti, in Avgust Ahlič, nadučitelj pri Sv. Marjeti na Dravskem polju, vsi trije v vojaški službi rezervne bolnišnice štev. 1 v Mariboru.

* **Iz učiteljske službe.** Katarina Čeh, nadučiteljova soproga pri Sv. Emi, je imenovana za učiteljico ročnih del istotam. — Stalna učiteljica Klotilda Hiti je imenovana za stalno učiteljico v Sromljah.

* **Za vojne invalide.** Na Dunaju se je ustanovila posebna pisarna, ki daje vojnim invalidom brezplačne nasvete in pomoč v vseh njihovih zahtevah napram vojaškemu erarju. Ako se torej invalidu glede invalidne ali vzdrževalne podpore godi krivica, se naj obrne na sledeči naslov: „Militärischer Beirat im k. k. Arbeitsvermittlungsinstitut, Dunaj, VII., Neubaugürtel 32, Ecke Seidengasse.“

* **Za vdove padlih vojakov.** Na Dunaju se je ustanovila pisarna, ki daje nasvete v vseh važnih zadevah vdov padlih vojakov. Če torej ima vdova kako zamotano pravno, zapuščinsko ali kako drugo enako zadevo, se lahko obrne na omenjeno pisarno, ki daje brezplačna, a točna pojasnila. Naslov: „Kuratorium für Kriegerwitwen Dunaj, 4. okraj, Grosse Neuzasse St. 8.“

* **Prebiranje 18letnih.** Mladenci, ki so rojeni v času od 1. januarja do 31. decembra 1898, se morajo najpozneje do 7. aprila oglasiti pri občini, kjer stanujejo. Vsak, ki se je oglasil, dobi črnovojniško izkaznico, katero mora dobro shraniti za prebiranje. S to izkaznico ima dotični na dan prebiranja prosto vožnjo po železnici. Od prebiranja opr.šeni so mladeniči, ki jim manjka roka ali noga, taki, ki so slepi na obeh očeh, gluho-nemi, bebeci ali sodnijsko proglašeni slaboumni itd. Bojzastni morajo priti k naboru, a predložiti morajo dokazilo svoje bolezni. Nabori se bodo vršili v času od 14. aprila do 1. maja 1916. Kdor se pri občini ne bi oglasil, ali ne bi prišel k prebiranju, se bo strogo kaznoval.